

רגש השבת | אגדה חסידית

רבי אלימלך ואחיו רב זושא היו מרגישים שניהם את קדושת השבת בכל שבוע מכניסתה ועד צאתה. באחד הימים, עלה בדעתם לתהות מדוע דווקא כשמגיעה השבת מתעוררת בהם הרגשת קדושה מיוחדת. הם חששו שאולי הרגשתם את קדושת השבת אינה אמיתית, אלא פרי דמיונם. החליטו השניים לבדוק את העניין ולערוך סעודת שבת על כל פרטיה עם חבריהם החסידים, ביום חול באמצע השבוע.

אמרו: אם נרגיש את קדושת השבת, נדע שהרגשת השבת שלנו אינה אמיתית כי מקורה בדמיון שלנו, ואם לא נרגיש דבר, נדע שהרגשת השבת שלנו אמיתית וקשורה בשבת עצמה.

כך עשו. ערכו ביום חול סעודת שבת, התלבשו בבגדי שבת, חבשו לראשם את ה'שטריימל' [כובע הפרווה שעוטים חסידים בשבת] ואמרו דברי תורה לפני החסידים שנקבצו סביב שולחנם.

מיד הגיע ונכנס אל ליבם של האחים רגש מיוחד של התרגשות, כאילו היום שבת הוא.

התחיל רבי אלימלך לבכות. "זושא" הוא אמר לאחיו, "מה נעשה עכשיו?".

רבי זושא הציע שיקומו למחרת מוקדם בבוקר וייסעו לעיירה מְזריטש [באוקראינה], להתייעץ עם רבם 'המגיד מְזריטש', שנודע כחכם גדול.

נסעו השניים אל הרב וסיפרו לו את מה שקרה ומכביד על ליבם.

ענה להם המגיד: "אם לבשתם מלבושי שבת וחבשתם את כובעי ה'שטריימל', הרי ברור שהרגשתם את קדושת השבת באמת, וזה לא עניין שבדמיון. בגדי השבת משמרים את הקדושה וההרגשה של שבת עצמה, ולכן אין לכם מה לדאוג כלל."

(עובד על-ידי צוות מכון שיטים)

מארכיון
החגים
הקיבוצי

עונג שבת | אהובה

יש לנו, חברות הקיבוץ, משהו שאין לנשים אחרות - שבת באמצע השבוע. יום ללא חובות. יום שאת יכולה לעשות בו כרצונך, כולו לרשותך. ההרגשה הטובה מתחילה כבר בערב שלפניו. נעים לדעת שמחר בבוקר, כשהכל יקומו לעבודתם, תוכלי להפוך פנייך לקיר ולהישאר במיטה.

אוהבת לישון עד שעה מאוחרת או לקרוא בשכיבה עד שעת הצהריים... בטיול של בוקר... לאחר מכן תיכנסי לחדר האוכל מקושטת במיטב בגדייך... ואת תרגישי את עצמך נאה באמת בין כל באי חדר האוכל הלבושים בבגדי עבודה.

ככה יכול היה להיות, לולא... לולא היינו, אנחנו החברות... מתכוננות כבר שבוע מראש לבצע ביום זה כל מיני מפעלים [עבודות] "שאינ מגיעים אליהם ביום רגיל".

(מתוך: ילקוט 'קבלות שבת' בהוצאת איחוד הקבוצות והקיבוצים, בעריכת מתתיהו שלם)

השבת אבידה - נמצאה השבת | ט. לביא

אבדה השבת ואיבדה את הוֹדָה [...]

[היופי והפאר שלה]
בחולין, בין ימות השבוע.
תורנות או גיוס וגם סתם-עבודה
בלא-חשבון ובלי סדר קבוע.
נמצאה השבת והושב לה כבודה
ומקומה הוא - שביעית בשבוע.
תהא למנוחה, והחול - עבודה.
בלא בלבול, כך בסדר קבוע.

אָגְרוּ שבתות והפקידו ב"בנק"
בהכרח, כהרגל וכקבע,
והרגל שנכנס, הן ממילא מובן
לְאֵטוֹ הוא הופך גם לטבע.

הוֹדָה - היופי והפאר שלה

(מתוך הפרסום 'לשבת', ועדת החגים הבינקיבוצית, תשל"ג, בעריכת אריה בן-גוריון)

שבת נודדת | ניסוי חברתי-תרבותי בקיבוץ

בחלק מהקיבוצים הוותיקים, אשר התנהלו כיחידה כלכלית משותפת, נתקלו בבעיה עם יישום יום שבתון כולל ומשותף לכולם/ן. אם כולם/ן 'שובתים' - מי יחלוב את הפרות? מי יהיה תורן בחדר האוכל כדי לבשל ולהגיש?

לאור זאת, ולאור העובדה שבחלק מהקיבוצים גם כך לא התקיימה שגרת שבת מוגדרת, החליטו לערוך ניסוי בעריכת 'שבת נודדת'. כל אחד ואחת מחברי וחברות הקיבוץ קיבלו יום 'שבת', שבתון [יום חופשי] מסידור העבודה ומשימות המשק השוטפות, כל פעם ביום אחר בשבוע. כך, לא היה יום אחד בו כולם וכולן שבתו ונחו יחדיו. רעיון זה יכול להיות מוכר לנו מהאופן בו מתנהלים/ות עובדים/ות עם ימי החופשה להם/ן זכאים/ות.

האם לדעתכם/ן הניסוי 'הצליח'? קראו את המקורות משמאל

וענו על השאלות הבאות.

- מהם היתרונות ומהם החסרונות של 'שבת נודדת' לפי אהובה?
- ט. לביא פרסם את שירו במדור 'סאטירה' [טכניקה ספרותית המשמשת להעברת ביקורת על המציאות באמצעות הומור והפרזה] בעלון הקיבוץ שלו. לפי הבנתכם/ן, מה דעתו ביחס לרעיון 'השבת הנודדת'? האם הוא יכתיר את הניסוי כהצלחה?
- למה מתכוון לביא כשהוא אומר ש"הרגל שנכנס" הופך בסופו של דבר "גם לטבע"?
- האם 'שבת נודדת' היא רעיון מוצלח לדעתכם/ן? האם הייתם/ן מבקשים/ות אותו לעצמכם/ן? מדוע?
- כיצד יכולה 'השבת הנודדת' להשפיע על החברה, התרבות והקהילה? במה היא הייתה משנה, לטובה או לרעה, את היחסים שלכם/ן עם החברים/ות, עם בני ובנות משפחה רחוקים, או עם השכנים/ות והקהילה שלכם/ן?